Lietas Nr. C20452912
Lietas arhīva Nr. CA-0316-15/4

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2015.gada 20.oktobrī
Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja A.KLAIŠE
un tiesneses L.VĒBERE un B.ĶEIRE
ar sekretāri K.ALPĒNU

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu Dzīvokļu īpašnieku biedrības "/nosaukums/" prasībā pret /pers. E/ par apsaimniekošana un pamatpakalpojumu parāda piedziņu un /pers. E/ pretprasībā par cesijas līguma atzīšanu par spēkā neesošu sakarā ar biedrības "/nosaukums/" iesniegto apelācijas sūdzību par Liepājas tiesas 2015.gada 1.aprīļa spriedumu.

Tiesas sēdē tiesas kolēģija

k o n s t a t ē j a

2012.gada 26.oktobrī Liepājas tiesā dzīvokļu īpašnieku biedrība "/nosaukums/" (turpmāk tekstā prasītāja) cēlusi prasību pret /pers. E/ (turpmāk tekstā atbildētāja), lūdzot piedzīt no atbildētājas dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas un komunālo pakalpojumu maksas parādu Ls 4627,24, samaksāto valsts nodevu Ls 240,68, tiesāšanās izdevumus Ls 3,30, izdevumus par liecinieka pieaicināšanu Ls 3 zaudējumus Ls 30.

Prasība pamatota uz Civillikuma 1428., 1432., 1775., 1779., 1793., 1800., 1801., 1805.pantu, likuma "Par dzīvokļu īpašumu" 8., 12. pantu un Dzīvokļa īpašuma likuma 10. un 13.pantu.

Prasību grozot, prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētājas parādu 6543,15 EUR, samaksāto valsts nodevu 338,78 EUR, tiesāšanās izdevumus 4,70 EUR un izdevumus par liecinieka pieaicināšanu 4,27 EUR.

2014.gada 1.decembrī atbildētāja cēlusi pretprasību par cesijas līguma atzīšanu par spēkā neesošu, lūdzot atzīt 2012.gada 20.marta cesijas līgumu Nr.1, kas noslēgts starp DzĪKS "/nosaukums A/" un prasītāju, par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža un piedzīt no prasītājas visus tiesāšanās izdevumus.

Pretprasība pamatota uz Civillikuma 1405., 2300.-2304., 1806.pantu.

Ar Liepājas tiesas 2015.gada 1.aprīļa spriedumu prasība noraidīta, pretprasība apmierināta, atzīstot par spēkā neesošu 2012.gada 20.marta cesijas līgumu Nr.1 par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža daļā par /pers. E/ parāda cesiju.

Tiesa spriedumā konstatējusi, ka strīdus periodā atbildētājai piederēja dzīvoklis /adrese/, un atbildētāja nav iebildusi pret likumā noteikto pienākumu maksāt apsaimniekošanas un komunālo pakalpojumu maksu. Parāds izveidojies laikā no 2002.gada 1.novembra līdz 2011.gada 28.februārim, kad atbildētājas īpašumu apsaimniekoja DzĪKS "/nosaukums A/". 2011.gada 17.februārī minētā biedrība, sastādot aktu, nodevusi prasītājai apsaimniekošanā vairākas daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas, tostarp /adrese/. No 2011.gada 1.marta daudzdzīvokļu māju /adrese/, apsaimnieko prasītāja. 2012.gada 20.martā ar cesijas līgumu DzĪKS "/nosaukums A/" nodevusi iedzīvotāju parādsaistības prasītājai, pielikumā Nr.1 (izdrukā) norādot dzīvokļu īpašnieku parāda summas, konkrēti arī atbildētājas parādu Ls 4627,24 jeb 6583,97 EUR.

Tiesas ieskatā paziņojums "/adrese/ mājas iedzīvotājiem" par parādu pārņemšanu ar cesijas līgumu, atzīstams par nekonkrētu, jo nav adresēts un nosūtīts konkrētai personai, proti, dzīvokļa Nr.64 īpašniecei /pers. E/ un nav norādīta konkrētā parāda summa. Tādejādi atbildētājai netika dota iespēja izvērtēt parāda atbilstību faktiskajiem apstākļiem un izteikt iebildumus, turklāt prasītāja nav pierādījusi, ka atbildētāja paziņojumu ir saņēmusi.

Prasībai pievienotās parāda summas atšifrējuma tabulas, no kurām redzams, ka atbildētāja daudzu gadu garumā maksājumus nav veikusi vispār, tiesa vērtējusi kritiski, jo atbildētāja pierādījusi, ka daļa no aprēķinātajām summām ir samaksāta. Savukārt prasītāja lietas iztiesāšanas laikā prasības summu samazinājusi par pierādīto summu, uzturot prasību par 3695,44 EUR. Turklāt daļa no tabulās iekļautajām aprēķinu pozīcijām tiesas ieskatā nav attiecināmas kā pakalpojumu veidi, bet drīzāk gan kā administratīvās izmaksas (piem. uzkrājumi ēkas remontam, bankas pakalpojumi).

Tiesa atzinusi, ka prasītāja izmantojusi apsaimniekotājas kā ekonomiski spēcīgākās puses priekšrocības, pamatojoties uz likuma "Par dzīvokļa īpašumu" un Dzīvokļa īpašuma likuma normām. Lai gan Patērētāju tiesību aizsardzības likums aizsargā atbildētājas kā patērētājas gribu, tomēr atbildētāja ir atkarīga no prasītājas kā pakalpojumu sniedzējas un nespēj ietekmēt uzskaitītos pakalpojuma veidus, izmaksas, rēķinus un aprēķinus. Prasītāja parādu aprēķinājusi pēc "/nosaukums A/" kartiņām, nesalīdzinot iegūtos datus ar bankas kontu izrakstiem, turklāt lietas iztiesāšanas laikā, ņemot vērā atbildētājas pierādījumus, prasītāja parāda summu samazināja apmēram uz pusi, un tiesas ieskatā tas apliecina parāda summas nepamatotību.

Tiesa atsaukusies uz Civillikuma 1509.pantu un kritiski vērtējusi prasītājas argumentu, ka atbildētāja nav pierādījusi sākotnējā prasībā pieprasītās parāda summas samaksu, jo prasītājai ceļot prasību ir pienākums pierādīt prasības pamatojumu, proti, kā veidojies parāds par konkrētu saņemto pakalpojumu, jo neesoša pakalpojuma apmaksu nav iespējams pierādīt.

Tiesa, vērtējot cedētā parāda pamatotību, atsaukusies uz Civillikuma 1798., 1800., 1806., 1807.pantu un ņēmusi vērā arī atziņas tiesību doktrīnā un AT Senāta 2013.gada 12.marta spriedumā Nr.SKC-108/2013 un 2012.gada 25.janvāra spriedumā Nr.SKC-18/2012 un atzinusi, ka no lietā esošajiem pierādījumiem nav iespējams novērtēt cedētā prasījuma pamatotību un apmēru. Tiesa norādījusi, ka prasītāja kā apsaimniekotājs izmantojusi savas kā ekonomiski spēcīgākās puses priekšrocības.

Tiesa secinājusi, ka no vienas puses prasība ir celta par DzĪKS "/nosaukums A/" cedētā parāda piedziņu, bet kā otrs pamats norādīts prasītājas 2011.gada 1.martā noslēgtais dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgums Nr.1/2011.

Tiesa atzinusi, ka atbildētāja, izmantojot Civilprocesa likuma 1.pantā garantētās tiesības, pretprasībā apstrīdējusi cesijas līgumu pēc būtības, norādot, ka tas ir prettiesisks un netaisnīgs no noslēgšanas brīža.

Tiesa norādījusi, ka, lai gan cesijas līgumam šajā strīdā ir tikai sekundāra nozīme, jāvērš uzmanība uz dzīvokļu īpašnieku kopsapulcē pieņemtajiem

lēmumiem, kam jābūt izsvērtiem, pamatotiem un atbilstošiem spēkā esošo normatīvo aktu prasībām (AT Senāta 2011.gada 7.decembra spriedums lietā SKC-437/2011).

Tiesa atzinusi, ka lietas materiālos nav pierādījumu, ka dzīvokļu īpašnieku kopsapulce lēmusi par parādu cesiju, kā arī nav pierādījumu, kas apliecina parādu esamību un maksājumus DzĪKS "/nosaukums A/" un to sasaisti ar prasītājas pienākumu apsaimniekot un pārvaldīt konkrēto dzīvojamo māju.

Ņemot vērā, ka lietā nav pierādījumu, ka prasītāja bija pilnvarota slēgt cesijas līgumu (Civillikuma 2300.un 2302.pantu) un ka cesijas līgums attiecas arī uz citām personām, kas nav apstrīdējušas cedēto parādu pamatotību, tiesa atzinusi, ka cesijas līgums atzīstams par spēkā neesošu attiecībā uz cedēto atbildētājas parādu.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniegusi prasītāja, norādot, ka spriedums nav taisnīgs un pamatots, jo nav norādīti apsvērumi, kādēļ atbildētājas argumentiem dota priekšroka, bet prasītājas argumenti atzīti par nepierādītiem (Civilprocesa likuma 97.pants).

Pieņemot atbildētājas pretprasību un atbrīvojot atbildētāju no valsts nodevas samaksas, neizvērtējot atbildētājas materiālo stāvokli, tiesa nav ievērojusi Civilprocesa likuma 9.pantā noteikto, ka pusēm ir vienlīdzīgas procesuālās tiesības.

Uzskata, ka atbildētāja neapstrīdēja prasību pēc būtības, bet gan parāda summu, iesniedzot pierādījumus par veiktajiem maksājumiem, kā noteikts Civillikuma 1838.pantā.

Tiesa nepamatoti atzinusi, ka prasītājai nav bijis pilnvarojuma slēgt cesijas līgumu ar DzĪKS "/nosaukums A/". Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līguma 5.1.2.punktā noteikts, ka pārvaldniekam ir tiesības slēgt vienošanās un līgumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu. Līguma 5.1.6.punktā noteikts, ka īpašnieki atzīst pārvaldnieka prasījuma tiesības pret katru īpašnieku par apsaimniekošanas un komunālo pakalpojumu piedziņu.

Apelatores ieskatā atbildētājai vispār nebija tiesību celt prasību par cesijas līguma atzīšanu par spēkā neesošu, jo cesija ir viena kreditora prasījuma tālāknodošana (cedēšana) citam kreditoram (kreditoru maiņa) bez parādnieka piekrišanas. Parādnieka piekrišana nav nepieciešama, jo viņa statuss nemainās.

Tiesas secinājums, ka ar cesijas līgumu pasliktināts parādnieka stāvoklis, ir nepamatots, jo prasītāja izmantojusi savas ar likumu piešķirtās tiesības parāda atgūšanai.

Tiesas sēdē atbildētājas un apelācijas sūdzības iesniedzējas pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Linda Elsberģe neieradās, rakstveida iesniegumā lūdza izskatīt lietu bez viņas klātbūtnes.

Tiesas sēdē atbildētājas /pers. E/ pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Antra Čirkše prasību neatzina, pretprasību uzturēja. Papildus paskaidroja, ka DzĪB "/nosaukums A/" ar 2011.gada 17.februāra aktu prasītājai bija nodevusi visas savas apsaimniekotāja tiesības, tādēļ pēc gada DzĪKS "/nosaukums A/" vairs nebija tiesīga rīkoties ar parādu jeb cedēt parādu prasītājai. Nav zināma parāda summa, jo daļa no prasītā parāda pierādīta kā samaksāta, ir vēl maksājumi, kuri netika atrasti, turklāt prasītājas grāmatvede nevarēja pamatot parāda summu.

Civillietu tiesas kolēģija, noklausoties procesa dalībnieku paskaidrojumus un iepazīstoties ar rakstveida pierādījumiem, uzskata, ka apelācijas sūdzība ir pamatota, prasība apmierināma un pretprasība noraidāma.

Lietā nav strīda par to, ka dzīvojamo māju /adrese/ līdz 2011.gada 1.martam apsaimniekoja DzĪKS "/nosaukums A/".

No lietas materiāliem redzams, ka 2010.gada 14.novembrī dzīvojamās mājas /adrese/ dzīvokļu īpašnieku kopsapulcē nolemts dibināt dzīvokļu īpašnieku biedrību "/nosaukums/" (1.sējums, lietas 19.-20.lapa).

2011.gada 17.februārī DzĪKS "/nosaukums A/"nodevusi prasītājai pārvaldīšanā un apsaimniekošanā dzīvojamo māju /adrese/ no 2011.gada 1.marta, par ko noslēgts dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgums Nr.1/2011 (1.sējums, lietas 21.-32.lapa).

2012.gada 20.martā starp DzĪKS "/nosaukums A/" un prasītāju noslēgts cesijas līgums, ar kuru prasītājai nodotas DzĪKS "/nosaukums A/" likumiskās prasījuma tiesības saskaņā ar pielikumu Nr.1, kur 64.punktā norādīts, ka atbildētājai ir apsaimniekošanas maksas parāds Ls 4627,24 (1.sējums, lietas 35.-37.lapa).

/adrese/ mājas iedzīvotājiem par pārņemto parādu paziņots 2012.gada 3.aprīlī izvietojot paziņojumu kāpņu telpā (1.sējums, lietas 38.lapa).

Atbildētājai īpašumā strīdus periodā t.i. laikā no 2002.gada 1.novembra līdz 2011.gada 28.februārim bija dzīvoklis Nr.64, /adrese/, kas Liepājas pilsētas zemesgrāmatā reģistrēts 2001.gada 17.maijā (1.sējums, lietas 39.lapa).

Atbildētāja apstrīdējusi abu apsaimniekotāju- DzĪKS "/nosaukums A/" un prasītājas 2012.gada 20.martā noslēgto cesijas līgumu, uzskatot, ka prasītājai nebija tiesību pārņemt iepriekšējā apsaimniekotāja parādu.

Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgums starp /adrese/ īpašniekiem ar prasītāju noslēgts 2011.gada 1.martā, kur 5.1.6.punktā paredzētas apsaimniekotāja tiesības celt prasības tiesā un prasīt pret katru īpašnieku apsaimniekošanas un komunālo pakalpojumu maksas parāda piedziņu.

Pretprasībā norādīts, ka cedents nebija saņēmis dzīvokļu īpašnieku pilnvarojumu nodot savu prasījumu cesionāram. Tiesas kolēģija uzskata, ka šāds apgalvojums nav pamatots, jo lietā nav apstrīdēts fakts, ka cedents bija apsaimniekotājs /adrese/ par kura darbības pārtraukšanu nolēmuši paši dzīvokļu īpašnieki, izveidojot jaunu biedrību un nododot apsaimniekošanas pienākumus prasītājai.

Dzīvokļu īpašnieki paši lēmuši gan par abu apsaimniekotāju – biedrību, dibināšanu, gan mājas /adrese/ apsaimniekošanu.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pretprasība par cesijas līguma atzīšanu par spēkā neesošu noraidāma.

Saskaņā ar Civillikuma 1801.pantu cesijas līgumu starp prasījuma atdevēju kreditoru (cedentu) un to personu, kam to atdos (cesionāru), var noslēgt jebkādā formā. Parādnieka piekrišana, pret kuru prasījums vērsts, nav vajadzīga, un cesija ir spēkā, pat, ja viņš neko par to nezina.

Tiesas kolēģija secina, ka ar cesijas līguma noslēgšanu nav konstatēts atbildētājas tiesību aizskārums un cesijas rezultātā būtu pasliktinājies viņas kā parādnieces stāvoklis, jo atbildētājai bija pienākums cedentam veikt apsaimniekošanas maksājumus. Bez tam atbildētājai saglabājas pret cesionāru visi tie iebildumi, kuri tam bijuši pret cedentu, tādēļ parādniekam nevar būt pamata apstrīdēt cesijas līgumu.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pie augšminētajiem motīviem pretprasības izskatīšanā nav piemērojamas pretprasībā norādītās Civillikuma normas 2300., 2302. un 2304.pants par pilnvarnieka tiesībām.

Atbildētāja nav apstrīdējusi faktu, ka strīdus periodā apsaimniekošanas pakalpojumus saņēmusi, daļēji par tiem norēķinājusies.

Saskaņā ar likuma "Par dzīvokļa īpašumu" (spēkā līdz /datums/) 12.pantu dzīvokļa īpašnieks sedz nepieciešamos izdevumus, kas saistīti ar dzīvojamās mājas, tās komunikāciju un iekārtu uzturēšanu, ekspluatāciju un remontu, kā arī ar zemes gabala uzturēšanu, proporcionāli sava dzīvokļa īpašuma lielumam, tāpat arī norēķinās par saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem neatkarīgi no tā, vai dzīvokļa īpašnieks ir mājas kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanai un apsaimniekošanai izveidotās dzīvokļu īpašnieku sabiedrības dalībnieks un vai viņš ir vai nav noslēdzis attiecīgu līgumu (..).

Saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma (spēkā no 2011.gada 1.janvāra)13.pantu

(1) Dzīvokļa īpašnieks atbilstoši viņa dzīvokļa īpašumā ietilpstošās kopīpašuma domājamās daļas apmēram sedz uz dzīvokļu īpašnieku kopības lēmuma pamata noteiktos izdevumus obligāti veicamo dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbību veikšanai, kā arī dzīvokļu īpašnieku kopības noteikto atlīdzību pārvaldniekam par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu, ja tāda paredzēta dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgumā.

(2) Dzīvokļa īpašnieks atbilstoši viņa dzīvokļa īpašumā ietilpstošās kopīpašuma domājamās daļas apmēram sedz uz dzīvokļu īpašnieku kopības

lēmuma pamata noteiktos izdevumus citu dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbību veikšanai, kas nodrošina dzīvojamās mājas uzlabošanu un attīstīšanu, veicina optimālu tās pārvaldīšanas izdevumu veidošanu un attiecas uz:

1) kopīpašumā esošo dzīvojamās mājas elementu, iekārtu vai komunikāciju nomaiņu, kuras rezultātā samazinās mājas uzturēšanas izmaksas;

2) pasākumiem, kuru rezultātā samazinās izdevumi par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu.

Tādējādi atbildētājai kā dzīvokļa īpašniecei bija pienākums norēķināties par apsaimniekošanu un saņemtajiem pakalpojumiem ar apsaimniekotāju – DzĪKS "/nosaukums A/", ko atbildētāja nav apstrīdējusi, jo par strīdus periodu veikusi neregulārus maksājumus.

Prasītāja prasības pamatošanai iesniegusi pārskatu par ikmēneša sniegtajiem pakalpojumiem un veicamajiem maksājumiem.

No prasītājas iesniegtajiem atbildētājas apsaimniekošanas un pakalpojumu aprēķiniem redzams, ka par laiku no 2002.gada 1.jūlija līdz 2011.gada 28.februārim samaksāti divi maksājumi: 2004.gada decembrī Ls 64,2 un 2008.gada jūlijā Ls 230,71, parāds Ls 4627,24 (1.sējums, lietas 41.-56.lapa).

Grozot prasību par laiku no 2002.gada 1.novembra līdz 2011.gada 28.februārim, atbildētājai aprēķināts parāds 6543,15 EUR (1.sējums, lietas 150.-167.lapa).

No lietas materiāliem pievienotajām banku kontu izdrukām, izziņām par maksājumiem skaidrā naudā un maksājumu kvītīm redzams, ka atbildētāja strīdus laika periodā apsaimniekotājam DzĪKS "/nosaukums A/" kopā samaksājusi 2068,27 EUR maksājumus veicot neregulāri (1.sējums, lietas 177.-185., 218a.-219.lapa, 2.sējums, lietas 4.-9.lapa).

Lietā nav strīda par to, ka atbildētāja apsaimniekošanas maksu maksājusi neregulāri, veikusi maksājumus arī pašiem pakalpojumu sniedzējiem – SIA "/nosaukums B/", SIA "/nosaukums C/", u.c., kas savukārt maksājumus viņai atgriezuši atpakaļ, jo norēķināšanas par pakalpojumiem notiek ar apsaimniekotāja starpniecību.

Saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo. Pierādīt samaksu var ar visiem atļautiem pierādījuma līdzekļiem, bet sevišķi ar rakstisku apliecinājumu jeb kvīti.

Atbildētāja pierādījusi, ka strīdus laika periodā veikusi periodiskus maksājumus kopā par 2068,27 EUR, par ko pamatoti prasītāja samazinājusi prasījumu.

Pēc tiesas kolēģijas aprēķina atbildētājas parāds prasītājai, atņemot no celtās prasības summas 6543,15 EUR samaksāto summu 2068,27 EUR, ir 4474,88 EUR.

Prasība tiek uzturēta par 3703,63 EUR piedziņu (lietas 2.sējums 110.lapa), tādēļ arī tāda parāda summa no atbildētājas piedzenama par labu prasītājai.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa, vērtējot lietas faktiskos apstākļus, nepamatoti atzinusi, ka prasītāja nav pierādījusi parāda par apsaimniekošanu esamību un nepamatoti atzinusi, ka nav spēkā atbildētājas parāda cesija. Tiesa nav ņēmusi vērā Civillikuma normas par cesijas līguma būtību un iespēju parādniekam to apstrīdēt. Tiesa nav norādījusi, kādas atbildētājas tiesības aizskartas, lai viņai būtu pamats apstrīdēt cesijas līgumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētājas par labu prasītājai piedzenama nomaksātā valsts nodeva 765,78 EUR un izdevumus par tiesas pavēstu piegādāšanu 4,70 EUR.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 194.,430., 432. un 434.pantiem tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

Prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu Dzīvokļu īpašnieku biedrībai "/nosaukums/", reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, apsaimniekošanas un pamatpakalpojumu maksas parādu par laiku no 2002.gada 1.novembra līdz 2011.gada 28.februārim 3703,63 EUR (trīs tūkstoši septiņi simti trīs *euro* un 63 centi), nomaksāto valsts nodevu 765,78 EUR (septiņi simti sešdesmit pieci *euro* un 78 centi) un izdevumus par tiesas pavēstu piegādāšanu 4,70 EUR (četri *euro* un 70 centi).

Noraidīt /pers. E/ pretprasību.

Noteikt /pers. E/ 10 dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Kurzemes apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2015.gada 3.novembrī.

Priekšsēdētāja A.KLAIŠE

Tiesneses B.ĶEIRE

L.VĒBERE